

ВПЛИВ БІОЛОГІЧНО АКТИВНИХ СПЛУК НА АНТИГЕЛЬМІНТНУ ДІЮ НОВОГО ЛІКАРСЬКОГО ЗАСОБУ ПРИРОДНОГО ПОХОДЖЕННЯ

Богуцька О. Є.

Херсонський державний університет, м. Івано-Франківськ, Україна

Вступ

Аналіз ринку України щодо препаратів протигельмінтної дії свідчить, що більшість лікарських засобів даної нозологічної групи синтетичного походження. Антигельмінтні лікарські засоби проявляють досить багато побічних ефектів зі сторони різних органів та систем організму. Зменшити їх негативну дію можна за рахунок використання лікарських засобів природного походження. Але їх асортимент є досить обмежений та потребує розширення.

Мета роботи

Метою даної роботи є вивчення впливу біологічно активних сполук на антигельмінтну дію низки лікарських рослин та можливості їх застосування в лікарському засобі природного походження для лікування гельмінтозів.

Матеріали та методи

Об'єктами дослідження є низка лікарських рослин, що потенційно можна використовувати для розробки лікарського засобу з протиглісною дією. Під час роботи застосували бібліосемантичний, аналітичний, логічний, узагальнюваний методи дослідження.

Результати та обговорення

Проведений аналіз наукових джерел офіційної медицини свідчать про обмежений асортимент лікарської рослинної сировини, що застосовується в протиглісних засобах. Так, найчастіше використовують квітки пижма, насіння гарбуза та деякі інші. Розширити їх асортимент можна шляхом вивчення досвіду народної медицини, яка пропонує використовувати для знищення глистяних інвазій засоби на основі полину, щитника та ін. З інформаційних джерел відомо позитивний вплив гвоздики, часнику та інших прянощів, що використовуються для лікування та попередження зараження глистами.

Аналізуючи інформаційний матеріал, до складу лікарського засобу було введено пижма звичайне (*Tanacetum vulgare* L.). Протиглісна активність пижма зумовлена наявністю в ньому сантоніну. Згідно даним наукових джерел пижма також містить ефірну олію, флавоноїди, дубильні та гіркоти та інші активні речовини, що сприяють наявності у рослини антигельмінтних властивостей.

Сантонін також є у такій рослині, як полин. Отже другим активним інгредієнтом лікарського засобу було обрано полин гіркий (*Artemisia absinthium* L.). В якості сировини використали траву рослини (*Artemisiae absinthii herba*). В офіційній медицині протигельмінтні властивості рослини майже не використовуються, а в народній медицині, навпаки, полин застосовують для лікування гельмінтозів. У складі трави полину є кетони, гіркоти, дубильні речовини, лігнани, флавоноїди, органічні кислоти і спирти, кумарин, ефірна олія, що сприяють ефективності лікарських засобів для лікуванні гельмінтозів. Рослина містить абсинтин. Він сприяє нормалізації випорожнень і знижує газоутворення, що є позитивним при виведенні глистів і продуктів їх життєдіяльності з організму людини.

Враховуючи інформацію джерел щодо антигельмінтної дії деяких спецій, до складу лікарського засобу було введено розмарин і гвоздика. Вони використовуються не тільки як приправи, а є профілактичними засобами, що сприяють виведенню глистів з організму.

Розмарин (*Rosmarinus officinalis* L.) – трав'яниста рослина Середземномор'я. Він містить різні активні компоненти, що і визначає його лікувальні властивості. У листях, квітках і верхніх частинах пагонів рослини міститься досить багато розмаринової олії. У складі рослини є також алкалоїди (розмарицин), урсолова і розмаринова кислоти, дубильні та інші сполуки.

Можна припустити, що протиглісний ефект розмарину проявляється завдяки наявності в рослині ефірної олії, дубильних речовин. Рослина володіє також дезінфікуючою, протизапальною дією, що позитивно впливає на шлунково-кишковий тракт. До складу лікарського засобу також увелили пуп'янки гвоздики (*Eugeniae caryophylli alabastrae*). Хімічні складові біологічно активних сполук гвоздики допомагають організму в протистоянні до багатьох шкідливих мікроорганізмів. Гвоздика містить велику кількість ефірної олії (евгенол, ацетилевгенол, аріофілен, геранілацетат, кадинен, кубенон та інші сесквітерпени), а також дубильні речовини. Гвоздика стимулює секрецію ферментів травлення, тому застосовується для підвищення концентрації кислоти в шлунку, при метеоризмі, токсикозі. Гвоздика володіє антибактеріальними, протизапальними властивостями. Отже, можна стверджувати, що гвоздику можна використовувати для посилення протигельмінтної дії лікарських засобів. Крім того, гвоздика усуває неприємний запах з рота, що часто спостерігається при наявності глистяної інвазії. Ефірна олія, дубильні сполуки, гіркоти, що містить гвоздика, будуть сприяти виведенню глистів та дезінтоксикації організму.

Висновки

1. Проаналізовано відомості наукових джерел щодо стану лікування гельмінтозів в Україні.
2. Доведено доцільність застосування лікарських засобів природного походження з протигельмінтною дією.
3. Наведено перелік рослинної сировини, що потенційно можна застосувати у протиглісних засобах.
4. Обґрунтовано вплив біологічно активних сполук на їх антигельмінтну дію.
5. Запропоновано склад нового лікарського засобу протигельмінтної дії.
6. У перспективі планується виробництво лікарського засобу у формі збору та водної витяжки на його основі.
7. На даний час тривають дослідження з визначення методів стандартизації розробленого лікарського засобу.

